

1150. VÝROČIE PRÍCHODU
SVÄTÝCH CYRILA A METODA

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre - Filozofická fakulta
Akademický klub FF UKF v Nitre
Slavistický ústav Jána Stanislava SAV
Archeologický ústav SAV
Historický ústav SAV
Konferencia biskupov Slovenska
Rím. - kat. cyrilometodská bohoslovecká fakulta UK v Bratislave
Rímskokatolícka cirkev - Biskupstvo Nitra
Nitriansky samosprávny kraj
Mesto Nitra
Nadácia Konštantína Filozofa
Slovenská historická spoločnosť pri SAV

si Vás dovoľujú pozvať na medzinárodnú vedeckú konferenciu

TRADÍCIA A PRÍTOMNOSŤ MISIJNÉHO DIELA SV. CYRILA A METODA

Konferencia venovaná

1150. výročiu príchodu byzantskej misie na Veľkú Moravu

pod záštitou prezidenta Slovenskej republiky

Ivana Gašparoviča

Termín:

13. - 15. november 2012

Miesto konania:

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Ul. B. Slančíkovej 1 Nitra

Vedeckí garanti:

Prof. PhDr. Cyril Diatka, CSc., Prof. PhDr. Dalimír Hajko, DrSc.,
Prof. Dr. phil. Emília Hrabovec, Prof. ThDr. Viliam Judák, PhD.,
Prof. PaedDr. Ľubomír Kralčák, PhD., Prof. PhDr. Peter Liba, DrSc.,
Doc. ThDr. PhDr. Tomáš Pružinec, PhD.,
Prof. PhDr. Alexander T. Ruttkay, DrSc., Doc. PhDr. Peter Žeňuch, DrSc.

Zámer:

Vyzdvihnutie prínosu sv. Cyrila a Metoda pri príležitosti 1150. výročia ich príchodu na Veľkú Moravu (minulosť – súčasnosť – budúcnosť)

Zhodnotenie aktuálnych poznatkov interdisciplinárneho výskumu

Zvýraznenie mesta Nitra ako križovatky Európy a duchovného dialógu

Tematické okruhy:

Duchovný a materiálny rámeček života sv. Cyrila a Metoda

Cyriilo-metodská tradícia v priebehu dejín

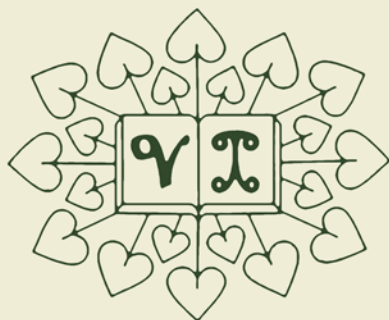
Duchovné, kultúrne, literárne a morálne hodnoty diela byzantskej misie

Sprievodné podujatie:

Výstava prác študentov Strednej odbornej školy v Hlohovci
na tému sv. Cyril a Metod

Organizačný výbor:

Doc. PhDr. Martin Hetényi, PhD., Doc. PhDr. Peter Ivanič, PhD.,
Mgr. Martin Husár, PhD., Mgr. Martina Lukáčová, PhD.,
PhDr. Adriana Kičková, PhD., Mgr. Beáta Pintérová, PhD.,
PhDr. Ing. Miroslav Glejtek, PhD., Mgr. Miroslav Palárik, PhD.,
PhDr. Milan Jozek, PhD., Mgr. Petra Muráriková,
Doc. PhDr. Ladislav Lenovský, PhD., Mgr. Vlastimil Pulčár, PhD.
ThDr. Miroslav Lyko, PhD.

Ústav pre výskum kultúrneho dedičstva
Konštantína a Metoda FF UKF v Nitre
Štefánikova 67, 949 74 Nitra
Tel.: +421 37 6408 503
E-mail: ucm@ukf.sk

PROGRAM

PRVÝ DEŇ 13. november 2012

9:00 – 10:00	Registrácia
10:00 – 10:30	Príhovory
	Plenárne prednášky:
10:30 – 11:00	1. prof. PhDr. Alexander T. Ruttkay, DrSc. (Archeologický ústav SAV v Nitre): Počiatky christianizácie na území Slovenska a sakrálne stavby z 9. storočia
11:00 – 11:30	2. prof. PhDr. Richard Marsina, DrSc. (Slovenský historický ústav MS, Martin): Zápas o používanie slovanského jazyka v liturgii na Veľkej Morave
11:30 – 12:00	3. prof. PhDr. Peter Liba, DrSc. (Filozofická fakulta UKF v Nitre): O braz solúnskych bratov sv. Cyrila a Metoda v slovenskej literatúre
12:00 – 13:00	Obed
13:30	Otvorenie výstavy Strednej odbornej školy v Hlohovci

Sekcia A

Archeológia, história

Moderátor: **PhDr. Lubomíra Havlíková, CSc.**

14:30 – 14:50	prof. PhDr. Tatiana Štefanovičová (Slovenský archeologický a historický inštitút, Bratislava): Počiatky christianizácie v strednom Podunajsku vo svetle archeológie
14:50 – 15:10	PhDr. Matej Ruttkay, CSc. (Archeologický ústav SAV v Nitre): Nové poznatky o hradiskách z 9. storočia v kontextoch dejín Veľkej Moravy
15:10 – 15:30	doc. PhDr. Peter Ivanič, PhD. – doc. PhDr. Martin Hetényi, PhD. (Ústav pre výskum kultúrneho dedičstva Konštantína a Metoda FF UKF v Nitre): Cesta byzantskej misie na Veľkú Moravu v zrkadle historiografie

15:30 – 15:45
15:45 – 16:00

Moderátor: **prof. PhDr. Alexander T. Ruttkay, DrSc.**

16:00 – 16:20	prof. Dr. Ilja Velev (Inštitút macedónskej literatúry, Univerzita Sv. Cyrila a Metoda, Skopje, Macedónsko): Византийский характер Моравской миссии в период между 863 и 867 годами (миссионерства с политической, церковной и культурно-просветительской задачей)
16:20 – 16:40	Ing. Václav Kocian (Združenie Jas Zvolen, vydavateľstvo): Skvelý iniciátor byzantsko-slovenskej misie – apoštolský panovník Slovenov Rastislav
16:40 – 17:00	Mgr. Angelika Herucová, Mgr. Michaela Gallusová (SNM-Historické múzeum v Bratislave): Konštantín a Metod v Panónii – zastavenie u Kocel'a
17:00 – 17:20	PhDr. Lubomíra Havlíková, CSc. (Oddělení paleoslovenistiky a byzantologie, Slovanský ústav AV ČR, v.v.i., Praha, ČR): Metodějovo velkomoravské „Napomenutí vladařům“ - homilie nebo speculum Principis? Pokus o novou žánrovou interpretaci

17:20 – 17:40
18:00

Sekcia B

Jazykoveda, literárna veda, pedagogika

Moderátor: **prof. Dr. Ljupco Mitrevski**

prof. PhDr. Lubomír Kralčák, PhD. (Katedra slovenského jazyka FF UKF v Nitre): Hlaholika – originál či napodobenina?
Mgr. Elena Šubjaková (Bratislava): Genéza a špecifiká hlaholiky
Dr. Paolo di Vico (Katedra romanistiky FF UKF v Nitre): Cyrilometodská otázka jazyka

DISKUSIA PRESTÁVKA

Moderátor: **doc. PhDr. Peter Žeňuch, DrSc.**

prof. Jelena Vladimirovna Šimko, PhD. CSc. (Karpatská univerzita Augustína Vološina, Užhorod, Ukrajina): Копнуг старославянских текстов как метод исследования культурного наследия Кирилла и Мефодия
Mgr. Tomáš Bánik, PhD. (Katedra slovenského jazyka FF UKF v Nitre): Kyjevské listy ako literárny artefakt ajazykový skvost
Mgr. Andrej Škoviera, PhD. (Slavistický ústav Jána Stanislava SAV v Bratislave): Niekoľko poznámok k rukopisu Sof. 104 (105) s liturgiou sv. Petra
Mgr. Miroslav Vepřek, Ph.D. (Katedra bohemistiky FF UP v Olomouci, ČR): Cyrilometodějská tradice v Hlaholském misálu Vojtěcha Tkadlíčka

DISKUSIA VEČERA

Sekcia C

Religionistika, teológia, filozofia, etika, kulturológia

Moderátor: **doc. ThDr. PhDr. Tomáš Pružinec, PhD.**

prof. ThDr. Viliam Judák, PhD. (Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta, UK v Bratislave): Filioque - cesta k rozkolu?
ThDr. Lubomír Hlad, PhD. (Katedra náboženských štúdií, FF UKF v Nitre): Prvky trojičnej teológie v dielach „Život Konštantína Cyrila“ a „Život Metoda“
Mgr. Arpad-Robert Arpadovič Draškovec (Karpatská univerzita umení Augustína Vološina, Užhorod, Ukrajina): Миссия Кирилла и Мефодия в контексте современного канонического права

Moderátor: **prof. Dr. phil. Emília Hrabovec**

HEDr. Luboslav Hromják, PhD. (Teologický inštitút Spišské Podhradie TF Katolícka univerzita v Ružomberku): Cyrilometodský kult a jeho miesto v katolíckom slavizme Leva XIII.
prof. PhDr. ThDr. Peter Zubko, PhD. (Slavistický ústav Jána Stanislava SAV v Bratislave): Kult sv. Cyrila a sv. Metoda v diele blahoslaveného pápeža Jána Pavla II.
dr hab. Marek Rembierz (Sliezska univerzita v Katoviciach, Poľsko): Tradycja cyrylometodiańska i metafora „dwóch płuc“ – w kręgu interpretacji Jana Pawła II.
ThDr. Mária Klobušická, PhD. (Katedra všeobecnej a aplikovanej etiky FF UKF v Nitre): Odkaz encykliky Jána Pavla II. Slavorum apostoli pre súčasnosť

PROGRAM

DRUHÝ DEŇ 14. november 2012

Sekcia A

Archeológia, história

Moderátor: prof. PhDr. Ján Lukačka, CSc.

8:30 – 8:50 prof. ThDr. Imrich Belejanič, CSc. (Inštitút histórie, Katedra najstarších dejín a dejín religii FF PU v Prešove): Byzancia v období cyrilometodskej misie na Veľkej Morave

8:50 – 9:10 doc. Mgr. Martin Hurbanič, PhD. (Katedra všeobecných dejín FiF UK v Bratislave): Takzvaná konštantínopolská cisárska univerzita v 9. storočí: prehľad prameňov spolu so základnými otázkami súčasnej historiografie

9:10 – 9:30 Mgr. Marek Meško, M.A. PhD. (Ústav klasických štúdií filológií, FF Masarykova univerzita, Brno, ČR): Solún – rodné mesto Cyrila a Metoda v 9. storočí

9:30 – 9:50 Mgr. Martin Husár, PhD. (Ústav pre výskum kultúrneho dedičstva Konštantína a Metoda FF UKF v Nitre): Dôležité míľniky vojenstva Byzancie a priestoru strednej Európy v 9. až prvej polovici 10. storočia

9:50 – 10:10
10:10 – 10:30

Moderátor: doc. Mgr. Martin Hurbanič, PhD.

10:30 – 10:50 prof. PhDr. Ján Lukačka, CSc. (Historický ústav SAV Bratislava): Čo zostalo z cyrilometodskeho dedičstva v 10. storočí?

10:50 – 11:10 doc. Mgr. Vincent Múcska, PhD. (Katedra všeobecných dejín FiF UK v Bratislave): K otázke continuity medzi veľkomoravským a ranouhorským kresťanstvom

11:10 – 11:30 Dr. Emil Vontorčík (Bernolákova spoločnosť národného obrodzenia a porozumenia, Bratislava): Zoborské listiny – trvalý odkaz cyrilometodskeho dedičstva

11:30 – 11:50 Mgr. Adam Mesiarkín (Katedra slovenských dejín FiF UK v Bratislave): Pocit slovanskej vzájomnosti v stredovekých kronikách

11:50 – 12:10
12:30 – 13:30

15:30 – 17:00
17:00 – 18:30
18:30

Sekcia B

Jazykoveda, literárna veda, pedagogika

Moderátor: prof. PhDr. Ľubomír Kralčák, PhD.

prof. PhDr. Pavol Koprda, CSc. (Katedra romanistiky FF UKF v Nitre): Téma radosti v Proglase a jej následné spracovania

PaedDr. Renáta Hlavatá, PhD. (Katedra slovenského jazyka FF UKF v Nitre): Lexika a jej osobitosti v Živote Konštantínovom

prof. PhDr. Juraj Vaňko, CSc. (Katedra slovenského jazyka FF UKF v Nitre): Axiologické aspekty v Životoch slovanských apoštolov Cyrila a Metoda

prof. Dr. Ljupco Mitrevski (Inštitút macedónskeho jazyka Krste Misirkova, Univerzita Sv. Cyrila a Metoda, Skopje, Macedónsko): Lexikálne výpožičky v rukopisoch macedónskej jazykovej proveniencie, ktoré sú výsledkom moravskej misie, a ich postavenie v súčasnom macedónskom jazyku

DISKUSIA PRESTÁVKA

Moderátor: prof. PhDr. Juraj Vaňko, CSc.

prof. Dimitar Pandev (Fakulta filológie Blaže Koneského, Univerzita Sv. Cyrila a Metoda, Skopje, Macedónsko): Второто житие на свети Наум во општословенски и во македонски контекст

prof. Maja Jakimovska-Tosich, Ph.D. (Inštitút macedónskej literatúry, Univerzita Sv. Cyrila a Metoda, Skopje, Macedónsko): Affirmation of the original ideas of the Moravian mission in the course of the work of St. Clement of Ohrid

prof. dr. Emilija Crvenkovska (Fakulta filológie Blaže Koneského, Univerzita Sv. Cyrila a Metoda, Skopje, Macedónsko): The reflection of Cyrillo-Methodian tradition in the Church Slavonic manuscripts from Macedonia

doc. Dr. Petja Kostadinova (Cyrilo-metodské výskumné centrum, Bulharská akadémia vied, Sofia, Bulharsko): Язык Святых Кирилла и Мефодия и современный болгарский стандартный язык: некоторые проекции

DISKUSIA OBED

Exkurzia na Nitrianskom hrade
Koncert v Bazilike sv. Emeráma
Recepcia na Biskupskom úrade

Sekcia C

Religionistika, teológia, filozofia, etika, kulturológia

Moderátor: doc. ThDr. PhDr. Tomáš Pružinec, PhD.

prof. PhDr. Cyril Diatka, CSc. (Katedra všeobecnej a aplikovanej etiky FF UKF v Nitre): Cesta

doc. PhDr. Peter Kondrila, PhD. (Katedra náboženských štúdií FF UKF v Nitre): Tradícia a jej miesto v kresťanskom diskurze

ThDr. Miroslav Lyko, PhD. (Katedra náboženských štúdií FF UKF v Nitre): Prínos cyrilometodskej misie pre realizáciu kultového rozmeru ľudského života

ThDr. Patrik Maturkanič, PhD. (Vysoká škola sociálne zdravotní, EVC Praha, ČR): Velikost života víry svatých slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje a jejich vliv na evropského člověka žijícího na počátku 21. století

Moderátor: doc. PhDr. Peter Kondrila, PhD.

prof. Valentina Mironska-Hristovska, Ph.D. (Inštitút macedónskej literatúry, Univerzita Sv. Cyrila a Metoda, Skopje, Macedónsko): Tradition of Cyril and Methodius in Macedonian 19th century

prof. Dr. Vidan Nikolić (Učiteľská fakulta, Užice, Univerzita v Kragujevac, Srbsko): Миссионерская деятельность Салоникских братьев большой прогресс цивилизации в духовном и культурном преобразовании сербского народа

doc. Elena Kalečic, CSc. (Katedra rusistiky FF UKF v Nitre): Все от Кирилла и Мефодия: сила слова в деле духовного просвещения белорусского народа

doc. PhDr. Milan Čáky, CSc. (Fakulta sociálnych vied UCM v Trnave): Slovenská štátnosť a politické dedičstvo sv. Konštantína a Metoda

PROGRAM
TRETÍ DEŇ 15. november 2012

Sekcia A
Archeológia, história

Moderátor: prof. Janka Hečková, CSc.

8:30 – 8:50 PhDr. Tomáš Tandlich, PhD. (Katedra histórie FF UKF v Nitre): Význam Veľkej Moravy a misie svätých Cyrila a Metoda pri tvorbe koncepcie dejín slovenského národa v sedemnástom a v osemnástom storočí

8:50 – 9:10 Mgr. Peter Podolan, PhD. (Katedra slovenských dejín FiF UK v Bratislave): Sv. Cyril a Metod v historiografii 1. polovice 19. storočia

9:10 – 9:30 Mgr. Zdislava Dvorščáková (Katedra histórie, FF Katolíckej univerzity v Ružomberku): Cyrilo-metodská tradícia u Slovákov a Moravanov na prelome 19. a 20. storočia

9:30 – 9:50 PhDr. Slávka Otčenášová, M.A., PhD. (Katedra histórie, FF UPJŠ v Košiciach): Cyrilometodská tradícia v československých a slovenských učebniciach dejepisu publikovaných v období od roku 1918 až po súčasnosť

9:50 – 10:10

10:10 – 10:20

Moderátor: Mgr. Marek Meško, M.A. PhD.

10:20 – 10:40 prof. Janka Hečková, CSc. (Katedra histórie FF UKF v Nitre): Osobnosti Veľkej Moravy v pop history

10:40 – 11:00 Mgr. Rastislav Molda (Historický ústav Matice slovenskej, Martin): Reflexia tisícročného výročia príchodu Cyrila a Metoda v periodickej tlači slovenskej proveniencie

11:00 – 11:20 doc. PhDr. Zuzana Lopatková, PhD. (Katedra histórie, FF TU v Trnave): Cyrilo-metodská tradícia na stránkach Katolíckych novín (1870 – 1906)

11:20 – 11:40 Mgr. ThLic. Daniel Dian (Spolok sv. Vojtecha v Trnave): Rezonancia cyrilometodskej tradície na stránkach Duchovného pastiera v rokoch 1917 – 2011

11:40 – 12:00

12:00 – 12:30

13:00 – 14:00

Sekcia B

Jazykoveda, literárna veda, pedagogika

Moderátor: prof. PaedDr. Eva Vitězová, PhD.

doc. Dr. Arsenij Archimandrit (Karpatská univerzita Augustína Vološina, Užhorod, Ukrajina): Языковое наследство святых Кирилла и Мефодия в Украинской Православной Церкви и перспектива перевода богослужения на современный украинский язык

doc. PhDr. Zvonko Taneski, PhD. (Fakulta aplikovaných cudzích jazykov, Univerzita FON, Skopje, Macedónsko): Macedónsky jazykový základ v zrode staroslovienskeho písomníctva a kultúry

PhDr. Anna Matuláková, PhD. (Múzeum pravěku Slovenska, Bojnice): Ohlasy staroslovienských legiend českého pôvodu v latinských legendách stredovekého Uhorska

doc. PhDr. Silvia Lauková, PhD. (Katedra slovenskej literatúry FF UKF v Nitre): Obraz Cyrila a Metoda v slovenskej literatúre

DISKUSIA

PRESTÁVKA

Moderátor: prof. PhDr. Peter Liba, DrSc.

Mgr. Mariana Hrašková, PhD. (Katedra slovenskej literatúry FF UKF v Nitre): Cyrilo-metodská téma v súčasnej detskej literatúre

prof. PaedDr. Eva Vitězová, PhD. (Katedra slovenskej literatúry FF UKF v Nitre): Život Konštantína v školskej percepcii

Mgr. Mária Schmidtová (Katedra lingvodidaktiky a interkultúrnych štúdií, PF UKF v Nitre): Učiteľ, jazyk akultúra z pohľadu cyrilo-metodskej tradície

Martina Marana (FF UKF v Nitre): Spracovania Gorazda v Živote Metoda a v Živote sv. Klimenta Ochridského

PaedDr. Miroslav Holečko (Národné osvetové centrum v Bratislave): Novodobá svätogorazdovská tradícia

DISKUSIA

OBED

Sekcia C

Religionistika, teológia, filozofia, etika, kulturológia

Moderátor: prof. PhDr. Dalimír Hajko, DrSc.

doc. Mgr. Ľubor Matejko, PhD. (Katedra ruského jazyka a literatúry, FiF UK v Bratislave): Slovanská hymnografia a cyrilometodská tradícia

prof. Mgr. Art. Božidara Turzonovová (Katedra umeleckej komunikácie Fakulty masmediálnej komunikácie UCM v Trnave): Antropologicko-kultúrne aspekty misie sv. Cyrila a Metoda

Mgr. Vratislav Zervan (FiF UK v Bratislave): Povešť o mliarovi Methodiovi a jej odraz v ikonografii Konštantína a Metoda

Jelena Alexejevna Žukova, st. (Katedra rusistiky FF UKF v Nitre): Изучение культурного наследия святых Кирилла и Мефодия в курсе «Культурные реалии России»

Moderátor: prof. PhDr. Cyril Diatka, CSc.

Slavica Gadžova, M.A. (Fakulta filológie Blaže Koneského, Univerzita Sv. Cyrila a Metoda, Skopje, Macedónsko): The relations between the Cyrilo-Methodian tradition, the common values in Slavic cultures and the phenomenon of Slavonicness

prof. PhDr. Marta Žilková, PhD. (Ústav literárnej a umeleckej komunikácie, FF UKF v Nitre): Cyrilometodská téma v mediálnej dráme

Mgr. Kristína Jakubovská (Katedra kulturológie FF UKF v Nitre): Cyrilo-metodská tradícia v kontexte rozvoja kultúrno-spoločenského života a turizmu destinácie cestovného ruchu

Mgr. Martina Lukáčová, PhD. (Jazykové centrum FF UKF v Nitre): Prehľad inštitucionálnej a osvetovej činnosti zameranej na výskum cyrilometodskeho dedičstva v Taliansku (história a súčasnosť)

Mgr. Peter Kubica (Žilinský samosprávny kraj, Odbor kultúry a komunikácie s verejnosťou, Žilina): Putovanie poslov slov. Cyrilo-metodská tradícia a úcta na území Žilinského kraja

Organizátori:

Partneri:

Mediálni partneri:

nitrička

Realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (projekt Vedeckej grantovej agentúry č. 1/0118/11)